

Dorota Kałuża-Kopias

Uniwersytet Łódzki

DEMOGRAFICZNE SKUTKI MIĘDZYNARODOWYCH MIGRACJI W WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POLSKI

Wprowadzenie

W połowie ubiegłego stulecia międzynarodowe migracje w Europie stały się czynnikiem, który w sposób istotny zaczął wpływać na wielkość populacji i tempo jej zmian. Przemieszczenia międzynarodowe w krajach Europy Północno-Zachodniej wpływają znacząco na wzrost liczby ludności, w państwach południowych spowalniają spadek populacji, w przypadku Europy Wschodniej przyspieszają ubytek ludności¹. Analiza zjawiska migracji międzynarodowych w odróżnieniu od takich procesów, jak umieralność i rozrodność, jest znacznie trudniejsza ze względu na fakt, iż są one zjawiskiem wielowymiarowym. Ponadto w świetle doświadczeń różnych krajów statystyka dotycząca migracji opiera się na różnych źródłach danych, często odmiennej definicji samego zjawiska migracji i osoby migrującej oraz różnicy w częstotliwości dokonywania obserwacji. Niemniej jednak, patrząc z perspektywy długookresowej, widać, jak zmienia się oblicze etniczne i kulturowe krajów europejskich. Na początku obecnego stulecia odsetek ludności obcego pochodzenia w niektórych krajach europejskich wahał się od 5% do 15%. Według prognoz w perspektywie 2050 roku frakcja ta będzie się wahać od 15% do 30%. Czy w naszym kraju możemy spodziewać się podobnych zmian migracji?

Celem artykułu jest przedstawienie obecnych i przyszłych tendencji w kształtowaniu się międzynarodowych migracji oraz ich wpływ na zmiany demogra-

---

¹ Demography Report 2010. Older, More Numerous and Diverse Europeans. Commission Staff Working Document, Eurostat, March 2011.

ficzne w wybranych krajach Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem Polski.

Ze względu na zapewnienie porównywalności danych dotyczących przemieszczeń między krajami wykorzystano bazę danych Eurostatu. Ponadto przy omawianiu migracji polskich obywateli zostały wykorzystane dane GUS, które pochodzą z rejestru PESEL. Według definicji zawartej w bazie emigrantem jest osoba, która wymeldowała się z pobytu stałego w celu wyjazdu za granicę, natomiast imigrant to osoba, która zameldowała się w Polsce na pobyt stały – zgodnie z przyjętą definicją imigracja obejmuje zarówno obywateli polskich – reemigrantów, jak i cudzoziemców, którzy osiedlili się w Polsce.

Migracje międzynarodowe w wybranych krajach Unii Europejskiej

Patrząc na migracje międzynarodowe w krajach UE w ostatnich dekadach, nietrudno zauważyć, że rozmiary, kierunki i charakter przemieszczeń w poszczególnych państwach członkowskich UE uległy znaczącym zmianom. W latach 50. i 60. XX wieku w przypadku Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii mieliśmy do czynienia z dużą imigracją związaną głównie z migracjami pracowniczymi. W tym samym czasie w kilku innych krajach, takich jak Irlandia, Hiszpania i Włochy, występowała intensywne emigracja². W wyniku przeobrażeń gospodarczych w ostatnich latach również Irlandia i Hiszpania stały się państwami imigracyjnymi. W efekcie pod koniec XX wieku przemieszczenia międzynarodowe w dużym stopniu sprawiły, że obecnie w krajach wysoko rozwiniętych odsetek ludności obcego pochodzenia przekracza 10%³.

Ze względu na lepszą dostępność danych informacje o miejscu urodzenia są często używane do szacowania liczby cudzoziemców. W 2010 roku na terenie UE przebywało 31,4 mln osób urodzonych poza UE i 16,0 mln urodzonych w innym państwie członkowskim UE. Liczba cudzoziemców mieszkających na obszarze państw UE stanowiła 6,5% całkowitej populacji. Większość z nich (63%) to obywatele spoza UE, natomiast pozostałe 37% stanowili obywatele innych państw członkowskich⁴. Zdecydowana większość (ponad 85%) urodzonych poza granicami kraju mieszkała w siedmiu państwach członkowskich (zob. tabela 1).

² Migrants in Europe. A Statistical Portrait of the First and Second Generation. Eurostat Statistical Books 2011.

³ P. Szukalski: Potencjał ludnościowy Europy i jego zmiany w perspektywie do roku 2050. W: Europa w perspektywie roku 2050. Komitet Prognoz Polska 2000 Plus PAN, Warszawa 2007.

⁴ Migrants in Europe..., op. cit.

Tabela 1

Cudzoziemcy i ludność urodzona poza granicami w 2010 roku
w wybranych krajach UE

Kraj	Liczba ludności (w tys.)	Cudzoziemcy						Ludność urodzona poza granicami					
		ogółem		z UE		spoza UE		ogółem		z UE		spoza UE	
		w tys.	%	w tys.	%	w tys.	%	w tys.	%	w tys.	%	w tys.	%
Dania	5534	329	6,0	115	2,1	214,3	3,9	500	9,0	152	2,8	348	6,3
Niemcy	81 802	7130	8,7	2546	3,1	4584,7	5,6	9812	12,0	3396	4,2	6415	7,8
Grecja	11 305	954	8,4	163	1,4	791,7	7,0	1256	11,1	315	2,8	940	8,3
Hiszpania	45 989	5663	12,3	2327	5,1	3335,7	7,3	6422	14,0	2328	5,1	4094	8,9
Francja	64 716	3796	5,8	1317	2,0	2451,4	3,8	7166	11,1	2118	3,3	5078	7,8
Włochy	60 340	4235	7,0	1241	2,1	2993,7	5,0	4798	8,0	1592	2,6	3205	5,3
Holandia	16 575	652	3,9	310	1,9	341,3	2,1	1832	11,1	428	2,6	1404	8,5
Polska	38 167	46	0,1	15	0,0	30,7	0,1	456	1,2	171	0,4	285	0,7
Portugalia	10 637	457	4,3	94	0,9	363,1	3,4	793	7,5	191	1,8	602	5,7
Szwecja	9340	590	6,3	265	2,8	324,7	3,5	1337	14,3	477	5,1	859	9,2
Wielka Brytania	62 008	4367	7,0	1922	3,1	2445,1	3,9	7012	11,3	2245	3,6	4767	7,7

Źródło: Migrants in Europe. A Statistical Portrait of the First and Second Generation. Eurostat Statistical Books 2011.

Polska na tle innych krajów UE jawi się jako kraj jednolity narodowościowo. Udział cudzoziemców w 2010 roku w naszym kraju nie przekraczał 1%, a odsetek ludności urodzonej poza granicami kraju wynosił zaledwie 1,4%⁵.

Tym, co jest szczególnie interesujące, jest kwestia terenu pochodzenia imigrantów. Według koncepcji trzeciego przejścia demograficznego⁶, na początku przejścia mamy do czynienia z napływem ludności z Europy Wschodniej i z Bałkanów, a następnie imigrantów z Azji, Afryki i w mniejszym stopniu Ameryki Południowej. Tym samym przemieszczenia te prowadzą do wzrostu różnorodności etnicznej i rasowej społeczeństw przyjmujących. Przyjrzyjmy się zatem, skąd pochodzą główne grupy cudzoziemców w UE. W 2010 roku najliczniejszą grupę cudzoziemców spoza krajów członkowskich stanowili obywatele Turcji (ponad 2 mln), Maroka (ok. 2 mln) i Albanii (ok. 1 mln)⁷.

Głównymi czynnikami wpływającymi na wybór kraju zamieszkania są: możliwości zatrudnienia, znajomość języka, bliskość geograficzna, związki historyczne oraz sieci migracyjne. W tabeli 2 przedstawione zostały trzy główne kraje pochodzenia cudzoziemców w wybranych państwach UE⁸. Napływ cudzoziemców spoza kontynentu charakterystyczny był dla Niemiec, Holandii, Danii,

⁵ Demography report 2010..., op. cit.

⁶ D. Coleman: The Demographic Effects of International Migration in Europe. „Oxford Review of Economic Policy” 2008, Vol. 24, No. 3, s. 452-476; D. Coleman: Immigration and Ethnic Change in Low-Fertility Countries: A Third Demographic Transition. „Population and Development Review” 2006, Vol. 32, No. 3, s. 401-446.

⁷ K. Vasileva: Population and Social Conditions. „Statistics in Focus” 2011, No. 34, Eurostat.

⁸ Wybór krajów był zdeterminowany dostępnością szczegółowych danych.

Hiszpanii i Włoch. Wśród cudzoziemców mieszkających w Polsce dominowali Ukraińcy, na kolejnych miejscach znaleźli się Niemcy i Rosjanie.

Tabela 2

Główne kraje pochodzenia cudzoziemców (według % wszystkich obcokrajowców) w 2010 roku

Kraj	Kraj pochodzenia	%	Kraj	Kraj pochodzenia	%
Dania	Turcja	8,8	Hiszpania	Rumunia	14,5
	Polska	6,4		Maroko	13,1
	Niemcy	6,4		Ekwador	6,9
Niemcy	Turcja	24,7	Włochy	Rumunia	21,0
	Włochy	7,8		Albania	11,0
	Polska	6,0		Maroko	10,2
Holandia	Turcja	13,9	Polska	Ukraina	22,5
	Niemcy	10,5		Niemcy	9,8
	Maroko	10,2		Rosja	9,2
Szwecja	Finlandia	12,5	Republika Czeska	Ukraina	30,8
	Irak	9,3		Słowenia	17,3
	Dania	6,8		Wietnam	14,3

Źródło: K. Vasileva: Population and Social Conditions. „Statistics in Focus” 2011, No. 34, Eurostat.

Przyjrzyjmy się, jakie są przewidywania odnośnie do przyszłych rozmiarów napływu imigracyjnego w Europie⁹. W tabeli 3 zostały przedstawione prognozy dotyczące napływu imigracyjnego, uwzględniające poziom rozwoju społecznego kraju napływu, mierzony za pomocą *Human Development Index* (HDI).

Tabela 3

Udział ludności obcego pochodzenia w wybranych państwach europejskich według narodowych projekcji demograficznych w latach 2000-2050

Kraj	Rok	Ludność ogółem (w mln)	Udział ludności obcego pochodzenia (w %)		
			ogółem	z krajów HDI+	z krajów HDI-
Wielka Brytania	2001	52,0	11,3	2,7	8,7
	2051	63,1	36,1	11,6	24,5
Dania	2004	5,4	8,7	2,4	5,9
	2050	5,5	14,8	3,3	11,5
Niemcy	2000	82,2	9,9	3,3	6,6
	2050	68,3	23,6	5,4	18,2
Holandia	2004	15,9	17,5	8,6	8,9
	2050	16,9	29,7	13,2	16,5
Norwegia	2005	4,5	7,5	4,1	3,4
	2060	5,6	23,5	9,2	14,3
Szwecja	2004	9,0	15,9	9,7	6,3
	2050	10,6	32,3	10,5	10,7

Źródło: P. Szukalski: Potencjał ludnościowy Europy i jego zmiany w perspektywie do roku 2050. W: Europa w perspektywie roku 2050. Komitet Prognoz Polska 2000 Plus, PAN, Warszawa 2007.

⁹ D. Coleman: Op. cit.

W perspektywie 2050 roku udział ludności obcego pochodzenia z krajów słabiej rozwiniętych (HDI-) w przypadku Wielkiej Brytanii wyniesie ponad 24%, Niemiec ponad 18%, a w Holandii przekroczy 16%. W przypadku Niemiec według prezentowanej prognozy dodatnie saldo migracji zmniejszać będzie występujący w kraju ubytek liczby ludności.

Wpływ migracji międzynarodowych na zmiany w liczbie i strukturze ludności

W 2009 roku liczba mieszkańców UE wzrosła o 1,4 mln osób. Na wzrost ten składał się zarówno dodatni przyrost naturalny (0,5 mln), jak i saldo migracji (0,9 mln). Znaczenie salda migracji w całkowitym przyroście ludności w UE wzrosło w porównaniu z przyrostem naturalnym już na początku lat 90. W 2009 roku dodatnie saldo migracji w 65% determinowało wzrost populacji UE.

Choć w 2009 roku dla całej UE odnotowano wzrost liczby ludności, to dotyczył on tylko 19 z 27 krajów członkowskich (tabela 4).

Tabela 4

Wkład przyrostu naturalnego i sald migracji we wzrost/spadek liczby ludności w poszczególnych krajach UE-27 w 2009 roku

Składowe wzrostu/spadku liczby ludności		Kraje UE-27
Wzrost liczby ludności	Tylko przyrost naturalny	Irlandia, Polska
	Głównie przyrost naturalny	Cypr, Hiszpania, Francja, Słowacja, Wielka Brytania, Holandia
	Głównie saldo migracji	Belgia, Republika Czeska, Dania, Grecja, Luksemburg, Słowenia, Finlandia, Szwecja
	Tylko saldo migracji	Włochy, Austria, Portugalia
Spadek liczby ludności	Tylko przyrost naturalny	Węgry, Estonia
	Głównie przyrost naturalny	Bułgaria, Niemcy, Łotwa, Rumunia
	Głównie saldo migracji	Litwa
	Tylko saldo migracji	Malta

Źródło: Demography Report 2010. Older, More Numerous and Diverse Europeans. Commission Staff Working Document, Eurostat 2011.

Wśród 19 krajów, w których w 2009 roku wystąpił wzrost liczby ludności, w 8 (tabela 4) zależał on głównie od migracji, a w przypadku Włoch, Austrii, Portugalii przemieszczenia międzynarodowe były głównym motorem napędowym przyrostu populacji. Natomiast w Polsce i Irlandii dodatni przyrost naturalny rekompensował straty ludności wynikające z ujemnego salda migracji. Wśród 8 krajów (tabela 4), w których odnotowano ubytek ludności, na Litwie i Malcie za spadek ten odpowiadało w największym stopniu ujemne saldo migracji.

Migracje międzynarodowe wpływają nie tylko na przyrost i ubytek ludności, lecz również na strukturę według wieku ludności, zarówno w kraju emigracji, jak i imigracji. Na ogół imigracja wpływa na obniżenie się wieku w społeczeństwie przyjmującym. W 2008 roku imigranci przybywający do krajów UE charakteryzowali się niższym średnim wiekiem niż mieszkańcy Wspólnoty. Mediana wieku w populacji UE wynosiła niespełna 41 lata, a środkowy wiek imigrantów z UE był nieco wyższy niż tych spoza UE (odpowiednio 29 lat i 28 lat)¹⁰. Najniższym wiekiem imigrantów charakteryzowały się kraje skandynawskie (Dania, Szwecja). Tylko w przypadku Grecji imigranci z państw UE byli starsi od mieszkańców kraju. W przypadku Polski wiek przybywających z UE nieznacznie tylko różnił się od wieku ludności w kraju, a imigranci spoza UE byli młodsi od mieszkańców o niecałe 5 lat (tabela 5).

Tabela 5

Mediana wieku ludności w 2009 roku i imigrantów w 2008 roku (w latach)

Kraj	Ogółem	Imigranci	
		z UE	spoza UE
Dania	40,3	27,4	25,7
Niemcy	43,7	31,5	27,7
Grecja	41,4	42,3	35,1
Hiszpania	39,5	29,3	27,7
Francja	39,5	27,9	25,5
Włochy	42,8	29,3	28,5
Holandia	40,3	27,6	27,5
Polska	37,5	37,4	32,6
Portugalia	40,4	32,1	27,5
Szwecja	40,7	28,7	25,7

Źródło: Ibid.

Migracje w Polsce – stan obecny i perspektywy

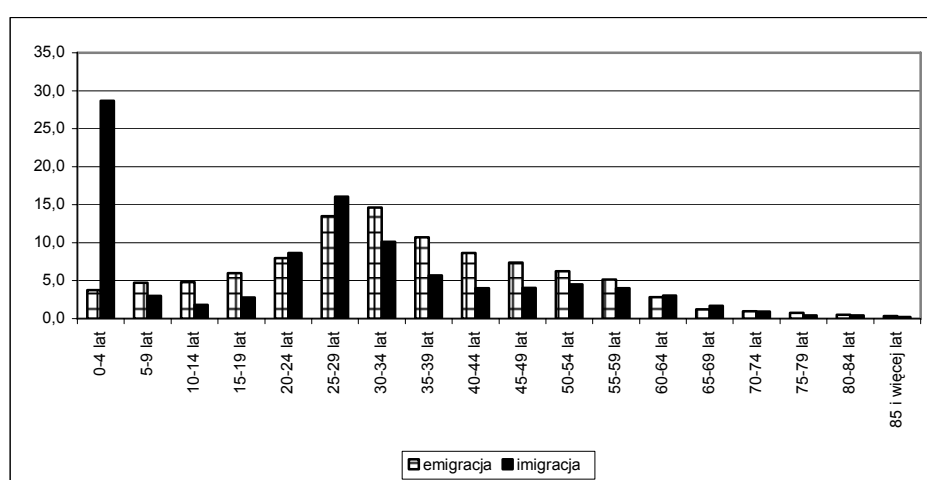
W powyższych dwóch częściach artykułu pokazano, jak różnorodny wpływ na liczbę i strukturę demograficzną populacji w poszczególnych państwach UE mają migracje.

W niniejszej części przyjrzymy się rozmiarom migracji zagranicznych w Polsce w ostatnich kilku latach. Według GUS w 2010 roku utrzymywał się trend spadkowy emigracji z Polski, który rozpoczął się po 2006 roku, związany z pogarszającą się sytuacją ekonomiczną na świecie. Liczba osób, które opuściły kraj w 2010 roku, wynosiła 17,3 tys., o 7% mniej niż rok wcześniej. Wraz ze spadkiem skali emigracji wzrastała powoli imigracja. W dwóch ostatnich latach

¹⁰ Demography Report 2010..., op. cit.

różnica między liczbą osób wymeldowujących się a meldujących się na pobyt stały była niewielka, a saldo migracji w 2010 roku wynosiło minus 2,1 tys.¹¹.

Wśród migrantów dominują ludzie młodzi. Osoby osiedlające się w Polsce na pobyt stały w większości (61%) miały poniżej 30 lat. Co ciekawe, w 2010 roku frakcja dzieci w wieku 0-4 lat wśród imigrantów stanowiła niespełna 29%¹². Wskazuje to, iż mamy do czynienia raczej z reemigracją obywateli polskich ze względów rodzinnych. Z kolei wśród tych, którzy wymeldowują się z pobytu stałego, w 2010 roku udział osób w wieku 20-39 wynosił niespełna 50%, a udział dzieci w wieku 0-14 lat towarzyszących rodzicom w emigracji był relatywnie wysoki – 13% (rys. 1).

Rys. 1. Emigranci i imigranci według wieku w Polsce w 2010 (w %)

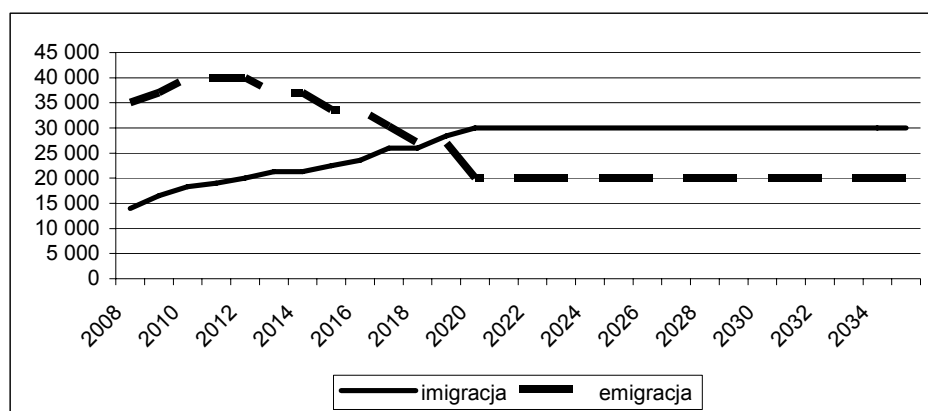
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostępnych w Bazie Danych Demograficznych GUS.

W ostatniej prognozie ludności (GUS 2008), w przypadku przyszłych trendów w migracjach założono, że utrzymywać się będzie znacząca emigracja i stosunkowo niewielka imigracja, na poziomie zbliżonym do tego, który występował w latach 2005-2006. W prognozie rozważane były dwa warianty: pierwszy – zakładał wzrost znacznie szybszy strumieni emigracji niż imigracji, czego rezultatem ma być ujemne saldo migracji oraz drugi wariant – z łagodniejszym wzrostem liczby osób w migracjach, przewidujący występowanie dodatniego salda migracji po 2018 roku. Wariant drugi został uznany przez ekspertów za najbardziej wiarygodny. Według niego Polska w 2018 roku ma osiągnąć dodatnie

¹¹ J. Napierała: Migracje zagraniczne. W: Sytuacja demograficzna Polski. Raport 2010-2011. RRL, Warszawa 2012, s. 157-191.

¹² Ibid.

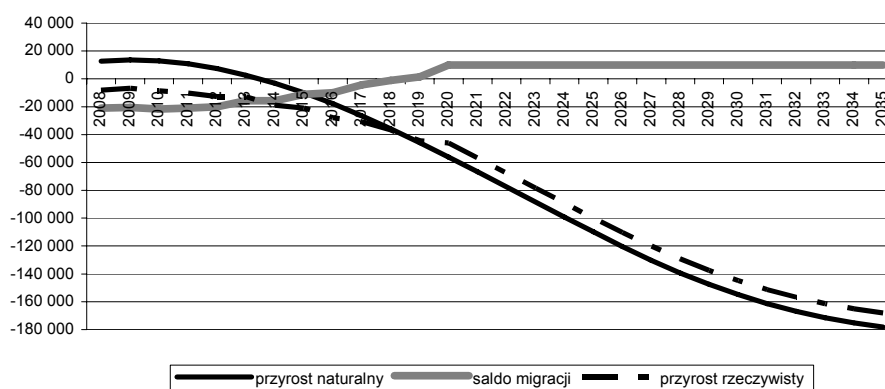
saldo przemieszczeń na poziomie 1,8 tys. osób, a w 2020 roku ma ono wzrosnąć do około 10 tys. ludności rocznie i ta wielkość ma się utrzymywać do 2035 roku (rys. 2).

Rys. 2. Migracje zagraniczne w Polsce wedle prognozy GUS w latach 2008-2035 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy Demograficznej GUS.

W wyniku zmian liczby urodzeń, zgonów i migracji do 2016 roku za ubytek ludności odpowiadać będą głównie migracje międzynarodowe. W kolejnych latach ów ubytek ludności będzie wynikiem ujemnego przyrostu naturalnego. Jednak po 2020 roku dodatnie saldo migracji będzie rekompensowało straty ludności wynikające z ujemnego przyrostu naturalnego (rys. 3).

Rys. 3. Przyrost naturalny, saldo migracji i przyrost rzeczywisty w latach 2008-2020 (w osobach)

Źródło: Ibid.

Czy zatem w perspektywie dwóch dekad Polska stanie się krajem imigracyjnym? Prognozowane rozmiary emigracji w rzeczywistości były mniejsze niż zakładała prognoza, w przypadku imigracji w 2008 i 2009 roku napływ do Polski był wyższy od założonego w prognozie, a w 2010 roku jego rozmiary były przeszacowane.

Biorąc pod uwagę obserwowane trendy poziomu przemieszczeń międzynarodowych w Polsce, nie należy spodziewać się w najbliższej przyszłości znacznego wzrostu napływu ludności obcego pochodzenia do Polski. Wśród imigrantów obcego pochodzenia nadal dominować będą obywatele sąsiednich państw wschodnich i nie nastąpi widoczny wzrost napływu ludności spoza kontynentu. W przypadku Polski wśród imigrantów 75% w 2010 roku stanowili polscy obywatele. Świadczy to, iż mamy do czynienia raczej z powrotami z migracji zarobkowej bądź migracji osób o polskich korzeniach niż napływem cudzoziemców. Ponadto po przystąpieniu Polski do UE zakładano, że Polska – wzorem Hiszpanii, Irlandii – stanie się krajem przyciągającym cudzoziemców. W rzeczywistości w najnowszym spisie ludności cudzoziemcy w naszym kraju wciąż stanowią niewielką diasporę, zaledwie 0,2% stałych mieszkańców Polski. Wśród spisanych cudzoziemców dominują obywatele Ukrainy (24%), Niemiec (9%), Białorusi (8%) i Rosji (7%)¹³.

Podsumowanie

Podsumowując powyższe rozważania, podkreślić należy wzrastające zróżnicowanie etniczne imigrantów napływających do Europy. Prowadzić to będzie w krajach imigracyjnych do coraz większej różnorodności kulturowej oraz religijnej. Biorąc pod uwagę fakt, że przybysze spoza Europy mają tendencję do koncentrowania się w enklawach – stanowiących efekt sieci imigracyjnych – można spodziewać się w przyszłości, że imigranci stanowiącą będą większość mieszkańców w niektórych jednostkach administracyjnych. W 2000 roku w Amsterdamie, Rotterdamie i Londynie 40% mieszkańców stanowili cudzoziemcy¹⁴. W perspektywie kolejnych dekad w wielu krajach UE w wyniku starzenia się społeczeństwa kurczyć będą się dodatkowo rozmiary przyrostu naturalnego, a migracje międzynarodowe staną się dominującym czynnikiem kształtującym wielkość populacji. Dostępne prognozy demograficzne wskazują na wzrost w niektórych krajach UE udziału ludności obcego pochodzenia nawet do 30% w połowie wieku¹⁵.

¹³ NSPLiM 2011. GUS 2012, www.stat.gov.pl.

¹⁴ P. Szukalski: Op. cit.

¹⁵ D. Coleman: Op. cit.

Polska należy do tych krajów, w których emigracja prowadzi do spadku liczby ludności i pogłębia proces starzenia się, ale – według prognoz – wzorce migracji mają ulec zmianie. Jednak należy pamiętać, że na kształtowanie się przyszłych rozmiarów i kierunków migracji istotny wpływ mają wszelkie wahania koniunktury ekonomicznej. Przedłużający się kryzys ekonomiczny w UE, nasilające się problemy na europejskich rynkach pracy spowodowały, że zmalała skłonność Polaków do emigracji z kraju, a wzrosła liczba imigrantów – głównie Polaków powracających do kraju. Wynikiem tego są rozbieżności między prognozą a rzeczywistą wielkością strumieni migracji zagranicznych. Ponadto wszelkie zmiany regulacji prawnych odnośnie do migracji zagranicznych, zwłaszcza imigrantów, nie pozostają bez wpływu na liczbę cudzoziemców osiedlających się w Polsce.

Należy jednak pamiętać, że napływ imigrantów nie rozwiąże problemów starzenia się ludności, może jedynie złagodzić skutki tego procesu.

Bibliografia

- Coleman D.: Immigration and Ethnic Change in Low-Fertility Countries: A Third Demographic Transition. „Population and Development Review” 2006, Vol. 32, No. 3.
- Coleman D.: The Demographic Effects of International Migration in Europe. „Oxford Review of Economic Policy” 2008, Vol. 24, No. 3.
- Demography Report 2010: Older, more numerous and diverse Europeans. Commission Staff Working Document, March 2011, epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/.
- Kałuża D.: Migracje zagraniczne między Polską a wybranymi krajami Unii Europejskiej. W: Procesy demograficzne w krajach Unii Europejskiej – porównania z Polską. Red. I. Sobczak. Polskie Towarzystwo Demograficzne, Gdańsk 2003.
- Migrants in Europe. A Statistical Portrait of the First and Second Generation. Eurostat Statistical Books 2011.
- Napierała J.: Migracje zagraniczne. W: Sytuacja demograficzna Polski. Raport 2010-2011. RRL, Warszawa 2012.
- Prognoza ludności na lata 2008-2035. GUS, Warszawa 2009.
- Szukalski P.: Potencjał ludnościowy Europy i jego zmiany w perspektywie do roku 2050. W: Europa w perspektywie roku 2050. Komitet Prognoz Polska 2000 Plus, PAN, Warszawa 2007.
- Vasileva K.: Population and Social Conditions. „Statistics in Focus” 2011, No. 34, Eurostat.
- Wyniki NSPLiM 2011. Podstawowe informacje o sytuacji demograficzno-społecznej ludności Polski oraz zasobach mieszkaniowych. GUS, Warszawa 2012.

**DEMOGRAPHIC EFFECTS OF THE INTERNATIONAL MIGRATION
IN SELECTED EUROPEAN UNION COUNTRIES WITH PARTICULAR
REFERENCE TO POLISH**

Summary

In the middle of last century, international migration in Europe have become a factor which significantly began to affect the population and its rate of change. International Movements in the north-west Europe significantly influenced the growth of population in the countries of southern slow decline in population, in the case of Eastern Europe accelerated decline in population. From the perspective of long-term, we see how the ethnic and cultural face of Europe. Is our country, we can expect similar changes in migration? This article presents the current and future trend in international migration in selected EU countries.